

DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED, Szerkesztőség: Somogyi ucca 22., I. em., Telefon: 23-33. Kiadóhivatal: Könyvtár és jegyiroda: Aradi ucca 4. Telefon: 13-06. Nyomda: Löw Lipót ucca 19. Telefon: 13-06. Távirati és levélcím: Délmagyarország Szeged

Szombat, 1934 szept. 8.

Ara 20 fillér

X. évfolyam, 203. sz.

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3.20 Vidéken és Budapesten 3.60, külföldön 6.40 pengő. / Egyes szám ára hétfőnap 12, vasár- és ünnepnap 20 fill. Hirdetések felvétele tarifa szerinti. Megjelentik hétévi kivételével naponta reggel

A zsugorított egyetem

A régészek ismerik a zsugorított holttesteket. Összekötözve és összezugszorítva temették el hozzátartozóikat a régi kor emberei, így akartak védekezni az ellen, hogy a holtak szellemei visszatérjenek az élők közé. Szeged vidékén százszámra tárták fel a zsugorított holtak sírjait, — eddig csak zsugorított halottaink voltak, de ezentul zsugorított egyetemünk is lesz.

Először azzal fenyegetőztek, hogy megszüntetnek egy fakultást. Azután rájöttünk arra, hogy a fakultás megszüntetésével miért fenyegetőztek? Csak azért, hogy fájdalom nélkül, ellenkezés nélkül és felzudulás nélkül szüntethessenek meg katedrákat. Még — nem tagadjuk, — a megkönnyebbülés érzésével is fogadtuk a katedrák megszüntetésének híreit. Inkább legyen pár katedrával kevesebb, de legyen teljes, maradjon ép az egyetemünk. A katedrák számának összezugszorítása kicsit mohóbban történt, mint ahogy várni lehetett volna s mintahogy az első jelek jövedeltek. Több megüresedett katedra marad betöltetlen és több tanárt helyeztek el a szegedi egyetemről, mint amennyinek elsovvasztását a vidéki egyetem katedráinak kiegyenlítése megkövetelhetette. Először elsovvasztották a katedrák számát, azután elsovvasztják az egyetemi hallgatók számát is. A kisebb létszámú tanári kar kisebb létszámú hallgatószámot taníthat eredményesen s mintha csak azért kellett volna ilyen radikálisan csökkenteni az egyetemi tanárok számát, hogy ilyen radikálisan lehessen csökkenteni az egyetemi hallgatók számát is. Minél kevesebb a tanár, annál kevesebb a növendékek száma is s minél kevesebb a tanárok száma, annál kevesebb kutató buvárkodás, annál kisebb terjedelmű tudományos munka folyik a szegedi egyetem falain belül. S ha az egyetem jelentőségét a benne folyó s általa irányított tudományos munka terjedelmével mérjük fel, akkor is csak a legfájdalmasabb érzéssel fogadjuk azt a veszteséget, amit a szegedi egyetem elsovvasztásával mérnek a város kulturális jelentőségére s szellemi életére.

Erről a kérdéstről nem tudunk a kettős könyvvitel logikájával gondolkodni s a veszteségeinket nem tudjuk, nem is akarjuk a könyvvezetés szabályai szerint megállapítani. Mert másképp eszünkbe jutna talán az is, hogy ha már csökkentik a tanári létszámot és csökkentik az egyetemi hallgatók számát, akkor talán illelenék valamiképpen csökkenteni azokat az áldozatokat is, amelyeket ez a város a teljes létszámú tanári karu és teljesebb létszámú hallgatószámú egyetemért ajánlott fel és hozott meg. A miniszteri rendelet megszabja, hogy hány hallgatót vehetnek fel a szegedi egyetem különböző fakultásaira, de a miniszteri rendelet kibocsátásakor senki nem vette, senki nem vehette számba azt, hogy a szegedi polgároknak hány kitűnő gyermeke fog jelentkezni a szegedi egyetemre felvételért. A város abban a feltevésben s annak a kijelentésnek elhangzása után ajánlotta fel példátlanul súlyos áldozatokat a szegedi egyetemért, hogy a szegedi polgárok gyermekei akadályta-

lanul végezhetik el egyetemi tanulmányaikat az áldozatkészségükkel és teherviselésükkel megépített és fenntartott egyetemen s most azt látjuk, hogy a szegedi jelentkezések számbavétele nélkül állapítja meg a politikai hatalom az egyetemre felvehető számát s a szegedi egyetemet, mely mindig népesebb volt, mint a másik két vidéki egyetem, egyetlen tollvonással kényszeríti le a pécsi egyetemnek a hallgatók és tanárok számának mért szintjára.

A város hatósága megszólal és azt mondja, hogy — nem kapott még hivatalos értesülést. Attól tartunk, még nagyon sokáig nem is fog kapni. Ha a város hatósága csak akkor kel a város polgárságának s a város intézményeinek védelmére, ha a város polgárságát s a város intézményeit fenyegető veszedelmekről hivatalos értesülést kap, akkor, attól tartunk, nagyon keveset lesz módjában tenni városáért a városi hatóságnak. A szegedi szülők gyermekei előtt nyissák meg a szegedi egyetemet, — nem kell hivatalos értesülés ahhoz, hogy ennek a kívánságnak, ennek a jogos követelésnek minden morális erejével igyekezzék a város vezetősége érvényt szerezni. A polgárok az áldozatot nemcsak a szegedi egyetemért, hanem a gyerekeikért is hozták s

azt kell látniok, hogy a gyerekeikért hozott áldozatot hiába hozták meg. Annak a kétoldalú megállapodásnak azonban, aminek alapján a város polgársága teljesített, nemcsak jogi, hanem erkölcsi tartalma is van és a mi feladatunk az, hogy ha másként nem sikerül, akkor a politikai erők latbavetésével szerezünk elismertetést ennek az erkölcsi jogcímnek.

Pár évvel ezelőtt világnézeti katedrákat állítottak fel, pár évvel ezelőtt még párhuzamos katedrákat szerveztek katolikus és protestáns vallású tanárok számára, pár évvel ezelőtt még ha nem tudtak megállapodni a kinevezendő tanár személyében, akkor katedrát szerveztek az érdemes jelöltek mindegyikének. S ma elsovvasztják a tudomány fejlesztésére hivatott katedrákat, kioltják a kutatás mécseseit, ma nem az egyetemi tanárt tartják itt, hogy az egyetem dologi felkészültségében fejezze be elkezdett munkáját, hanem elvezénylik a könyveket és műszereket a távozó tanárok személyi podgyászaként. Aki öt évvel ezelőtt ennek a kulturpolitikának tapsolni tudott, az eszen most kétségbe a fölött, amit látni kénytelen. S ez a kétségbeesés is sokszorozza meg a város erejét, amivel harcba indul egyetemének épségeért, teljességeért és csorbitatlan jelentőségeért.

Francia-olasz szövetség ?

Mozgalmas napok Genfben — Megkezdődött a Népszövetség tanácskozása — Ausztria függetlensége és a Dunavölgy kérdése

Genf, szeptember 7. A Népszövetség tanácsának 81. ülészaka pénteken délelőtt fél 11 órakor nyílt meg Benes cseh külügyminiszter elnöksége alatt. A tanácsülés megnyitása után zárt ülésre vonultak vissza. Ennek során megállapították a napirendet, majd a költségvetési és adminisztratív természetű ügyeket intézték el. 11 órakor nyílt meg a rendes nyilvános ülés.

Az első ülés alig negyedórát tartott, amelyen csak apróbb kérdésekkel foglalkoztak. A Saar-ügyre csak szombaton, vagy hétfőn kerül sor.

Az állítólagos francia-olasz szövetségről szóló feltűnést keltő hírek nagy meglepetést keltettek. Az olasz külügyminisztérium főtisztviselői azonnal megcáfolták. Megengedik ugyan, hogy megbeszélések folytak a két ország között, de ezek még nagyon kezdetleges állapotban vannak és még nem érték el a tárgyalásoknak nevezhető állaspontot. Francia-olasz politikai vagy katonai szövetségről pedig szó sincs.

Barthou tárgyalása Edennel és Benessel

Genf, szeptember 7. Barthou francia külügyminiszter, aki reggel 8 órakor Genfbe érkezett, még a pályaudvaron rövid beszélgetést folytatott Eden főpécsetőrrel, az angol küldöttség vezetőjével. A francia külügyminiszter ezután Benes cseh külügyminiszterrel tárgyalt. A két államférfi teljesen egyetértett nemcsak Oroszországnak a Népszövetségbe való felvételével kapcsolatos valamennyi kérdésben, hanem a keleti egyezménytervből folyó kérdésekben is. Megvizsgálták Közép-Európa helyzetét és mindketten úgy találták, hogy az osztrák függetlenség ügye teljes mértékben nemzetközi és azt csak Anglia, Franciaország és Olaszország együttes fellépése, valamint a Duna-vidék az

öt dunai állam két oldalú megegyezésein alapuló gazdasági megszervezés által lehet megoldani.

Biztonsági garanciák és Ausztria függetlensége

Páris, szeptember 7. A Journale des Debats úgy értesül, hogy a keleti egyezmény ügye fennakad. Genfben ma elterjedt hírek szerint a Rómában kötött olasz-osztrák-magyar egyezményeket a közeljövőben lényegesen módosítják és keretei közé oly biztonsági garanciákat is beleillesztenek, amelyek az eredeti terv szerint a keleti egyezményben szerepeltek volna. Az ilyen módon kiszélesített keleti egyezményben Ausztria függetlensége uira támaszt nyerne.

A magyar delegáció

Genf, szeptember 7. Eckhardt Tibor országgyűlési képviselő, népszövetségi megbízott, pénteken délelőtt Genfbe érkezett.

A genfi magyar küldöttség tagjai a következők. Megbízottak: Tanczos Gábor ny. lovasági tábornok, Eckhardt Tibor országgyűlési képviselő, Tahy László rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a genfi magyar követség vezetője. Helvettes megbízottak: gróf Apponyi Albertné, Siedler Géza tábornok, Ottlik György, Szent István Béla miniszteri tanácsos és Baranyai Zoltán követségi tanácsos.

Összeül a locarnoi bizottság

Bern, szeptember 7. A Locarnóban tartott kongresszus utolsó ülése bizottságot küldött ki, hogy tegye tanulmánytárgyává a népszövetségi alapszabály revíziójának kérdését. A kongresszus az államok közötti egyenlőség elvének fenntartásán fog fáradozni.